

e15

show must go on

KDO OVLÁDÁ VÝZNAMNÉ ČESKÉ FESTIVALLY, KONFERENCE
A EVENTY A PROČ JE TO DOBRÝ BYZNYS

TEXT
ELIŠKA NOVÁ
FOTO
FILIP ŠLAPAL

Velkolepé Minimální maximum

Bílou vilu s fasádou z profilovaného hliníkového plechu postavil architekt pro svoji rodinu, a to v pražské vilové zástavbě na pozemku, na němž se podle úřadů stavět nedalo. Na půdorysu stísněném na pouhých 70 metrů čtverečních začal růst dům do výšky. Asi jako socha.

V PRAŽSKÉ vilové čtvrti koupila architektova rodina pozemek se třemi zrezivělými garážemi. Bydleli nedaleko, toužili ale po zahrádce. Když vybourali a odvezli tuny a tuny betonu, získali kompaktní prostor. Definovala ho jedna stará třešeň – plodící, a také stará Buštěhradská dráha – stále jezdící. Zahrádka rodině posloužila během covidu, architekt Jan Jakub Tesař z ateliéru Stempel & Tesař ale už tehdy v hlavě kreslil dům.

Jako architekt již jich navrhl desítky. Když pak přišel čas na ten jeho, měl to v hlavě poskládané vcelku rychle. S ohledem na skutečnost, že přemýšlel nad domem na velmi složi-

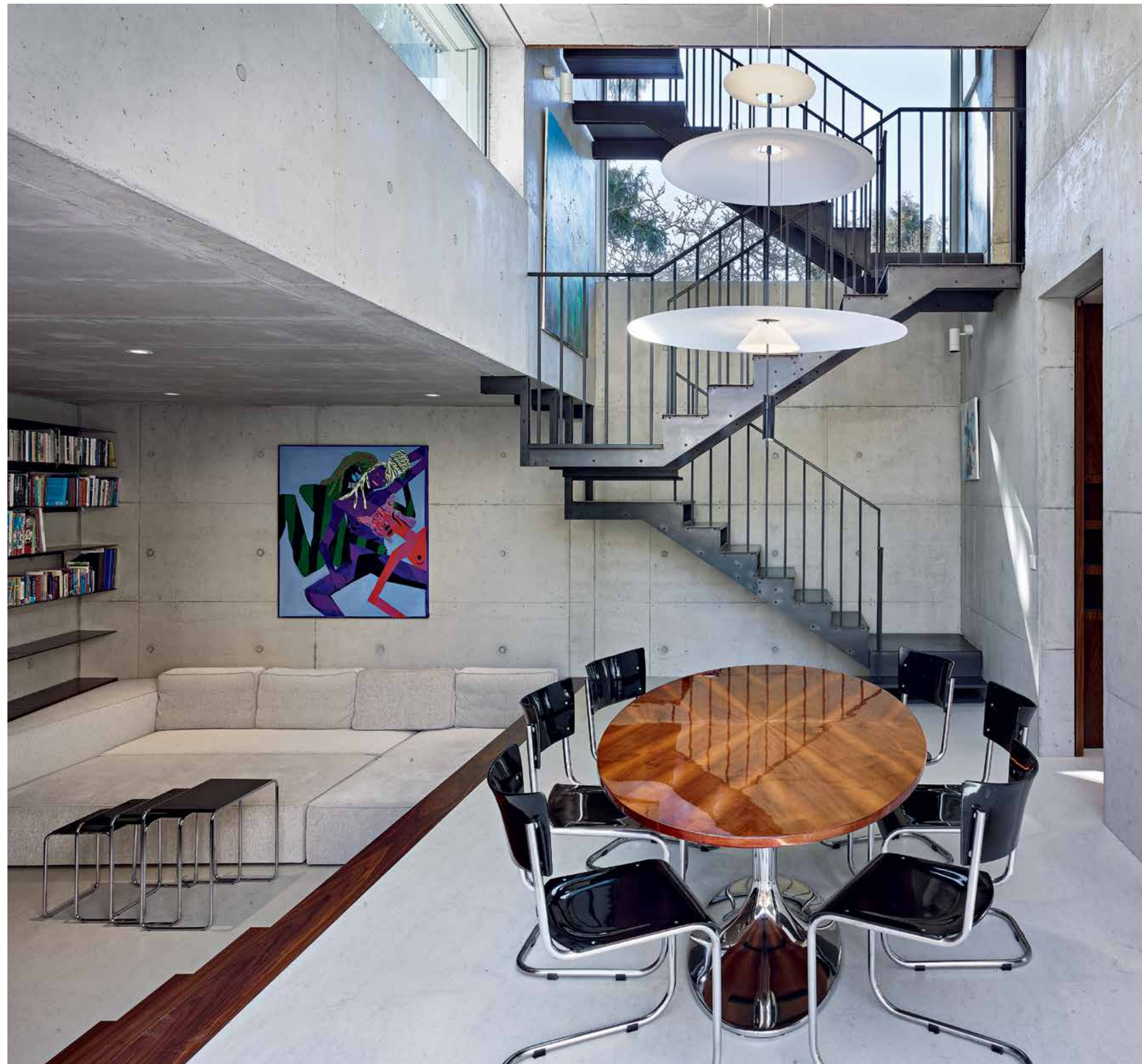
tém pozemku, obklopeném sousedy, navíc na malé ploše, na které by jiní nestavěli, to byla rychlost až neuvěřitelná. Teď tu stojí dům-socha, v němž je snad všechno jinak, než v rodinných domech bývá. Jeho tvůrce mu říká Minimální maximum.

Stavět nelze. K pozemku vydaly úřady písemné vyjádření, že sice oficiálně jde o stavební pozemek, postavit se tu ale nic nedá. Architekt nesouhlasil. Na půdorysu velkém pouhých 70 metrů čtverečních uvažoval o domě šplhajícím do výšky okolní zástavby.

Vznikla malá věž s přístavkem. Stavba se musela vypořádat se spoustou výzev. Pozemek byl ve svahu, jeho část se musela vykopat, protože šlo o nestabilní navážku. Snížený kopec architekt využil a část domu se nachází už v nižším základu. Zbytek vznikl na úrovni zahrádky. Stavba ctí uliční čáru a zároveň se na protilehlé straně vyrovnává s pozemkem o něco nižším.

To všechno dalo základ interiéru, který náramně připomíná to,

Novou vilu v Praze postavil pro svou rodinu architekt Jan Jakub Tesař.

2

Fasádu nechal architekt vytvořit z profilovaného hliníkového plechu nalakovaného nabílo.

Velké posuvné okno směřuje z jídelny do malé zahrady. Pomyslně dům zvětšuje o jednu místnost.

3 4

3

Jan Jakub Tesař při navrhování domu sáhl k metodě raumplan, kdy podlaha žádné z místností neleží ve stejné výšce.

4

Vila vznikla ve stávající zástavbě na velmi malém pozemku, kde dříve stály garáže. Architekt na omezeném prostoru vytvořil úzkou věž.

5

Konstrukci domu tvoří beton, který se propisuje do interiéru. Rastr plechové fasády o sobě dává v interiéru znát díky stínům.

5

jak domy stavěl zakladatel moderní evropské architektury Adolf Loos. Jeho prostorový plán, takzvaný raumplan, byl například základem pražské Müllerovy vily. Raumplan vychází z toho, že místnosti nemusí mít stejnou výšku, ta by se měla odvíjet od funkce prostoru a jeho významu v domě. Každé podlaží se tak nachází v jiné úrovni a v místnostech vznikají různé průhledy.

„Nebylo to prvoplánové rozhodnutí. Mělo několik důvodů – aby to prostorově vyšlo a zároveň aby byl prostor vzdušný. Vyřešila se tím spousta věcí. Jednak dům funguje zvenčí, protože navazuje na sousedy, a zároveň funguje i zevnitř,“ líčí Tesař.

Představte si to takhle: Uvnitř není chodba, jen menší zádveří, kde jsou vestavěné skříně a vstup na toaletu. Ostatně chodba je podle architekta prostor, který se vytápí, ale nežije se v něm, takže je v podstatě zbytečný. Cesta ze zádveří vede do místnosti o dvou různých výškách. Vpředu je jídelna, která se svou výškou přes čtyři metry tvoří hlavní obytnou část domu. Na ni navazuje úzká místnost s kuchyní. Na druhé straně najdete o desítky centimetrů nižší obývací prostor. Vedou do něj tři schůdky, jež se po rozhraní obou prostor dají posouvat. V rozdílné výšce mezi místnostmi zároveň mohl vzniknout úložný prostor. Obývací části domu rodina přezdívá jeskyně.

Do pokojů po schodech. Součástí osmnáctimetrové jídelny je také dvakrát zalomené schodiště, které se odtud vine nahoru. Tam ale člověk nedohlédne. „Schodiště je vlastně stejný případ jako chodba, ale v našem případě tvoří součást obytného prostoru,“ popisuje architekt. Schody se vyráběly v dílně, jsou ocelové a na místě sešroubo-

vané k sobě. Ani jeden kousek není svařený. Ukryvá se tu třikrát šestnáct jednotlivých schodů. Dohromady tedy 48 schodů, jež vedou až na střeche.

„Do ložnice jich vede jen prvních šestnáct, což je klasické patro v rodinném domě. Nahoře se zabydlel syn, je vlastně úplně ve věži a těch bezmála 50 schodů vyběhne, aniž by se zadýchal,“ vypráví Tesař. Ani v patře není žádná chodba. Ocelové schodiště ji nahrazuje a zpřístupňuje tři pokoje. Každý z nich zaujímá odlišnou výškovou pozici.

Nábytek určený domem. Další zajímavostí je, že dům v podstatě nemá příčky. Existují jen ve dvou koupelnách. Ostatní části domu dělí pouze nábytek postavený na míru celému interiéru. To, jak bude vypadat, předurčil starý jídelní stůl vyvedený z ořechu – jedna z mála věcí, kterou si rodina přinesla z minulého domova. Ořech je na nábytkové stěně v obývacím pokoji i na klavíru ve stejné místnosti. Obojí doplňuje světlá sedačka rovněž navržená pro tuto jedinečnou příležitost, kdy musí zapadat do lichoběžníkového tvaru místnosti. V odstínu ořechu je vyvedená i kuchyně, pouze zařízení pokojů v patře je v bílém laku.

Interiér je zároveň utvářený surovým pohledovým betonem, z něhož vznikla i samotná konstrukce domu, a podlahou ze světlého marmolea. Architektonický návrh je doveden do posledního detailu. Tesař si navrhl také vlastní kliky, k nimž brzy přidá i okenní kliky. „V podstatě veškerý nábytek tu je nakreslený přesně. Ze zábavy jsem si říkal, že zkusím udělat i kliku; spojil jsem se proto s firmou M&T a domluvili jsme se na prototypu. Bude to kompletní série, která se objeví na trhu. Jmenuje se Tesy,“ líčí architekt.

Zahrada místností. Zmiňované průhledy jsou provedené coby okna, jež přivádějí do domu potřebné světlo. Jedno směřuje na západ, druhé na východ. Třetí je velké posuvné a z jídelny, kde tvoří celou stěnu, směřuje do malé zahrady. Vizually tak do spodního prostoru přidává jednu místnost. Na malém pozemku, který k domu náleží, stále roste ona plodící třešeň, je tu ale také osázená zahrada podle návrhu Lucie Vogelové z krajinářského ateliéru Terra Florida.

Vnitřní prostor dosahuje plochy 106 metrů čtverečních, na trhu se mnohdy se stejným počtem místností prodávají větší byty. Pokud jde o rodinný dům, řada klientů nechce jít pod hranici 120 metrů. Architekt namítá, že to je jen otázka úhlu pohledu: jejich dům je menší, nikdo z rodiny však nemá dojem, že by jim tam něco chybělo.

Dům je vybavený chytrými technologiemi. V aplikaci pro smart domácnost architekt vidí například

☞ Třikrát šestnáct schodů nahrazuje chodbu, přes schodiště se vstupuje do pokojů.

☞ Celá konstrukce ocelového schodiště je šroubovaná na místě jako velká stavebnice.

otevřené okno a může korigovat venkovní žaluzie. Zároveň je stavba velmi úsporná, beton v interiéru akumuluje teplo a v létě naopak příjemně chladí, dům nepotřebuje klimatizaci. Tesař použil na okna trojskla a je tu také tepelné čerpadlo na bázi vzduch-voda. Na pozemku se nachází akumulární nádrž, jež dešťovou vodou obsluhuje zahradu i zelenou střechu. Technologii doplňuje fotovoltaika.

To všechno z ulice samozřejmě není vidět. Kolemjdoucího by to skoro až mrzelo. Ale nemusí. Je to přece dům-socha! V původní vilové zástavbě tak skutečně působí. I zvenku je jiný. Věžičku na miniaturním pozemku Tesař navíc oděl do netradiční fasády z profilovaného hliníkového plechu bílé barvy. Vertikální žebrování skoro vybízí se bílé fasády dotknout.

Ambice, odpovědnost a něco ze sebe.

Jako všechno v domě i volba fasády má více důvodů. Dům je bílý, aby k blízkým sousedům přivedl světlo. Architekt má bílou rád a tradiční omítce se vyhnul proto, že jako bílá by se snadno špinila, i proto že do omítek rádi klovou datli. Do třetice je důvodem k volbě plechové fasády posuvné okno. Pokud by se jeho mechanismus porouchal, dá se k němu skrze hliník jednoduše dostat.

„Všechny principy, které jsem na domě využil, používáme v naší tvorbě. V tomto případě formuloval dům pozemek, o motivaci se postaraly ambice a výsledek kultivovala odpovědnost. Dům jsem vytvořil pro nás, pro celou rodinu, ale zrcadlí moje ego. To zase formovalo 25 let učení se od mistrů v oboru a stavění domů pro jiné,“ říká Tesař.

Kdyby každý stavěl s takovým hledelem, svět by vypadal docela jinak. —

